

ΤΡΟΜΟΚΡΑΤΙΑ: Ο ΕΦΙΑΛΤΗΣ ΤΗΣ ΔΙΕΘΝΟΥΣ ΚΟΙΝΩΝΙΑΣ

Η διεθνής τρομοκρατία αποτελεί κατεξοχήν σύγχρονο φαινόμενο και πιο συγκεκριμένα της τελευταίας 50ετίας. Συνεπακόλουθο του μεταπολεμικού και ιδιαίτερα του ψυχροπολεμικού πλέγματος των διεθνών σχέσεων και εξελίξεων, με ποικίλα αίτια και διαφορετικούς στόχους από περιοχή σε περιοχή και από σύστημα σε σύστημα, το φαινόμενο της διεθνούς τρομοκρατίας, με τις σοβαρότατες επιπτώσεις του στη διεθνή ασφάλεια και ειρήνη καθώς και στην παγκόσμια οικονομία και ανάπτυξη γενικότερα, δεσπάζει σήμερα εφιαλτικά σαν ένα από τα πιο κρίσιμα προβλήματα της εποχής μας που απασχολεί σοβαρά τα Ενωμένα Έθνη, δίχως όμως να έχει ακόμη αντιμετωπισθεί συλλογικά και αποτελεσματικά.

Η 11η Σεπτεμβρίου 2001 αποτελεί τρανή απόδειξη της τραγικής αυτής πτυχής της ανθρώπινης παρακμής, που δικαιώνει, μεταξύ άλλων, τον Χέμινγουεη όταν έγραψε ότι όλοι βρισκόμαστε στην ίδια βάρκα και ότι δεν πρέπει να ρωτάμε για ποιόν χτυπάει η καμπίνα γιατί μπορεί να χτυπάει και για μας... Το κόστος, το τραγικό, της διεθνούς τρομοκρατίας σε ανθρώπινες μόνο ζωές, πέραν από τους περισσότερους ανάπηρους και τις άλλες δραματικές επιπτώσεις, ανέρχεται σε εκατοντάδες χιλιάδες. Όμως, σε μια παρηκμασμένη θρησκευτικά, πολιτικά, κοινωνικά και πολιτισμικά παγκόσμια κοινωνία, όπου οι αριθμοί σε κάποια ταμεία μετράνε περισσότερο από τις ανθρώπινες ζωές, η τρομοκρατία αποτελεί και την εικόνα της, μια εικόνα που θυμίζει το πορτρέτο το τραγικό του Ντόριαν Γκρέυ.

Η τρομοκρατία είναι τόσο παλιά όσο και η ανθρώπινη ιστορία. Η αρχαία Ρώμη και η Ιερά Εξέταση χρησιμοποιούσαν μεθόδους που χαρακτηρίζονται ως τρομοκρατικές. Στη σύγχρονη ιστορία, τρομοκρατικές ενέργειες χρησιμοποιήθηκαν στη Γαλλική Επανάσταση, στην Αμερικανική, τους Κου Κλουξ Κλάν, και αργότερα από αναρχικούς στη Δυτική Ευρώπη, στη Ρωσία και στην Αμερική. Στον 20^ο αιώνα η τρομοκρατία γνώρισε «ένδοξες» μέρες στη Μ. Βρετανία με τον ΙΡΑ καθώς και με τους πρωταγωνιστές των ολοκληρωτικών καθεστώτων, Χίτλερ, Μουσολίνι, Στάλιν, Φράνκο, αλλά και άλλους στην Ασία, Λατινική Αμερική Αφρική κ.α. Όμως, η τρομοκρατία σαν διεθνές φαινόμενο, που έχει επηρεάσει και επηρεάζει σοβαρά και ορισμένες φορές καίρια τις διεθνείς σχέσεις, εστιάζεται στη Μέση Ανατολή, όπου συγκρούονται θανάσιμα δυο από τις κατεξοχήν κατηγορίες τρομοκρατίας: η κρατική και η ομαδική.

Αλλά πριν συνεχίσουμε, σκόπιμο είναι να δώσουμε τον ορισμό της τρομοκρατίας, που θεωρείται ως ο πλέον δόκιμος ανεπίσημα, δεδομένου ότι επίσημα ακόμη δεν έχει δοθεί ο ορισμός της ούτε από τον ΟΗΕ ούτε από άλλο διεθνή οργανισμό.

Η Διεθνής Διάσκεψη για την Καταστολή και Χρηματοδότηση της Τρομοκρατίας στις 9 Δεκεμβρίου 1999 ορίζει την τρομοκρατία «Ως κάθε πράξη που έχει πρόθεση να προξενήσει θάνατο ή σοβαρό σωματικό τραυματισμό σε πολίτη ή σε όποιο άλλο πρόσωπο που δεν συμμετέχει ενεργά σε εχθροπραξίες σε περίπτωση ένοπλης σύγκρουσης. Όταν ο σκοπός μιας τέτοιας πράξης, εκ της φύσης της ή του γενικότερου πλαισίου, είναι να εκφοβίσει έναν πληθυσμό ή να αναγκάσει μια κυβέρνηση ή έναν διεθνή οργανισμό να πράξει κάτι ή να αποσχει». Σύμφωνα δε με Διεθνολόγους κύρους είναι «η συστηματική χρήση φόβου ή απροσδόκητης

βίας εναντίον κυβερνήσεων, ομάδων ή ατόμων με σκοπό την επίτευξη κάποιου πολιτικού στόχου». Σύμφωνα με το Υπουργείο Εξωτερικών των ΗΠΑ, τρομοκρατία είναι: «Η χρήση ή απειλή χρήσης βίας για πολιτικούς σκοπούς, για τη δημιουργία κράτους φόβου που θα συμβάλει στον εκβιασμό, εξαναγκασμό, εκφοβισμό ή με άλλο τρόπο επηρεασμό ατόμων ή ομάδων ώστε να αλλάξουν συμπεριφορά».

Μπορούμε να κατατάξουμε την τρομοκρατία στις εξής κατηγορίες με βάση το σκοπό της:

1) Πολιτική: πάλη εξουσίας, εθνική απελευθέρωση και ανεξαρτησία, μεταρρύθμιση, απόσχιση, άμυνα, αντίποινα, εκδίκηση, ανατροπή, αποσταθεροποίηση, ανασφάλεια κ.λπ. 2) Στρατηγική: άμεσα ή έμμεσα συνδεδεμένη με την πολιτική, αλλά με πρωταρχική έμφαση σε κείριους στρατηγικούς στόχους, πολιτικούς, στρατιωτικούς, οικονομικούς. 3) Οικονομική: για την προστασία ή επέκταση ειδικών οικονομικών συμφερόντων. 4) Θρησκευτική: για καθαρά θρησκευτικούς σκοπούς εξαιτίας του φανατισμού ορισμένων θρησκευτικών δοξασιών και ομάδων. 5) Παθολογική: για προσωπικούς λόγους που σχετίζονται με φιλοδοξίες κ.λπ. παθολογικών ατόμων ή ομάδων.

Επίσης, με βάση την προέλευση ή οργάνωσή της μπορούμε να κατατάξουμε την τρομοκρατία στις εξής κατηγορίες: 1) Κρατική: όπου το κράτος είναι ο εμπνευστής και οργανωτής τρομοκρατίας κυρίως για πολιτικούς και στρατηγικούς σκοπούς. 2) Παρα-κρατική: όπου ομάδες συνεργαζόμενες με το κράτος ή υποκαθιστώντας το (νόμιμα ή παράνομα) και για λογαριασμό του οποίου ή και για δικό τους όφελος διαπράττουν τρομοκρατία. 3) Ομαδική: όπου ομάδες εξουσίας (διατήρησης ή απόκτησης ή φανατισμένες) ενεργώντας εκτός του κρατικού πλαισίου, υπέρ ή εναντίον του, διαπράττουν τρομοκρατία. 4) Θρησκευτική: όπου θρησκευτικά φανατισμένες ομάδες διαπράττουν τρομοκρατία για να προστατεύσουν τα θρησκευτικά τους πιστεύω, νομίζοντας ότι έτσι υπηρετούν το «θεό» τους. 5) Ατομική: όπου φανατισμένα, παθολογικά άτομα (πολιτικά ή θρησκευτικά κ.ά.) διαπράττουν τρομοκρατία.

Οπωσδήποτε δεν υπάρχει απόλυτα διαχωριστική γραμμή μεταξύ όλων των παραπάνω κατηγοριών. Στις περιπτώσεις π.χ. αυτοάμυνας, από που ξεκινά και που τελειώνει η «τρομοκρατία» και ποιος αποφασίζει; Επίσης στις περιπτώσεις στρατηγικών στόχων, η κάθε περίπτωση έχει τα δικά της χαρακτηριστικά. Το ζήτημα της σωστής ερμηνείας και αξιολόγησης είναι σημαντικής σημασίας και πρέπει να αποφεύγονται οι γενικεύσεις. Η κάθε περίπτωση πρέπει να αξιολογείται χωριστά σύμφωνα με τα δικά της χαρακτηριστικά. Όσον αφορά την παθολογική τρομοκρατία, αυτή μπορεί να συμβεί και σε ομάδες ή ακόμη και κράτη όταν αυτή επιβάλλεται από ολοκληρωτικά καθεστώτα, πολιτικά ή θρησκευτικά. Η τρομοκρατία, αντίθετα από άλλες πράξεις βίας όπως ο πόλεμος, δεν έχει νομικά ερείσματα, αρχές ή κανόνες συμπεριφοράς. Διαθέτει τις δικές τις αρχές και τους δικούς της κανόνες καθώς και τη δική της στρατηγική. Λέγεται ότι η τρομοκρατία «είναι η στρατηγική των ανίσχυρων για να αποδυναμώσουν τους ισχυρούς». Τούτο είναι αληθές, αλλά μπορεί να συμβεί και το αντίθετο, να είναι η στρατηγική των ισχυρών για να αποτρέψουν την απόκτηση ισχύος από τους ανίσχυρους ή να αυξήσουν τη δική τους. Παραδείγματα «τρομοκρατίας» που να συνδέεται με απελευ-

θερωτικά κινήματα συναντάμε στις Ινδίες, στη Νότια, Αφρική, Αλγερία, Παλαιστίνη, Κύπρο, Ιρλανδία, Ισπανία, Μ. Βρετανία κ.ά.

Βέβαια, πολλοί είναι εκείνοι που διαφωνούν στο αν οι ενέργειες αυτές συνιστούν τρομοκρατία. Εξάλλου, «τρομοκρατία» χρησιμοποιήθηκε εναντίον της αποικιοκρατίας και του ιμπεριαλισμού (όποιας απόχρωσης και προέλευσης, κόκκινου, μαύρου κ.λπ.) Οι Αμερικανοί ή οι Κύπριοι, όταν πολεμούσαν τους Άγγλους αποικιοκράτες, ήταν τρομοκράτες; Στην κατηγορία της κρατικής τρομοκρατίας έχουμε παραδείγματα στα ολοκληρωτικά καθεστώτα Μουσολίνι, Χίτλερ, Στάλιν, Φράνκο, Πινোসέτ, καθώς επίσης στο Ιράκ, Ισραήλ, Κίνα, Λιβύη, Τουρκία κ.ά. Επίσης οι ενέργειες «εθνικού καθαρισμού» στην πρώην Γιουγκοσλαβία καθώς και αυτές των ΗΠΑ σε χώρες της Νότιας Αμερικής κ.α. Όσον αφορά την παρακρατική τρομοκρατία δεν υπάρχει αρχή και τέλος και η έρευνα και μελέτη της είναι αντικειμενικά πολύ δύσκολη.

Από την παραπάνω σύντομη ανάλυση καταδεικνύεται σαφώς ότι η τρομοκρατία αποτελεί ένα πολύπτυχο και πολύ σοβαρό πρόβλημα που δεσπόζει εμφαντικά στη διεθνή κοινότητα και η αντιμετώπιση του οποίου αποτελεί ένα επίσης καίριο ζήτημα που η επίλυσή του συνιστά και τον αποφασιστικό καταλύτη στις διεθνείς σχέσεις. Στην προκειμένη περίπτωση θα καταπιαστούμε με το πρόβλημα της διεθνούς τρομοκρατίας, όταν δηλαδή η τρομοκρατία διασχίζει τα εθνικά σύνορα ή έχει διεθνείς επιπτώσεις.

Η ΚτΕ ήταν ο πρώτος διεθνής οργανισμός που ασχολήθηκε με το πρόβλημα της διεθνούς τρομοκρατίας. Μετά τη δολοφονία του Βασιλιά Αλέξανδρου της Γιουγκοσλαβίας στη Γαλλία το 1934, η ΚτΕ ενέκρινε Σύμβαση για τη δημιουργία διεθνούς ποινικού δικαστηρίου. Το δικαστήριο αυτό καθαυτό δεν ιδρύθηκε, αλλά αποτέλεσε το προοίμιο για τη δημιουργία των στρατιωτικών δικαστηρίων της Νυρεμβέργης και της Γιοκοχάμα. Πολύ αργότερα, το 2002, ιδρύθηκε το Διεθνές Ποινικό Δικαστήριο της Χάγης.

Ο ΟΗΕ επίσης από τα πρώτα χρόνια της ίδρυσής του ασχολήθηκε και συνεχίζει να ασχολείται με το πρόβλημα της διεθνούς τρομοκρατίας. Το 1946 η Γενική Συνέλευση ενέκρινε τις «Αρχές της Νυρεμβέργης» και έδωσε οδηγίες στην Επιτροπή Διεθνούς Δικαίου να τις διαμορφώσει σε κανόνες δικαίου. Επίσης, το έγκλημα της γενοκτονίας που σχετίζεται με την τρομοκρατία, υπήρξε αντικείμενο ειδικής έρευνας και μελέτης και κατέληξε στην υιοθέτηση από τη ΓΣ της Σύμβασης για τη Γενοκτονία το 1948. Προκειμένου δε να μελετήσει τη σχέση μεταξύ τρομοκρατίας, γενοκτονίας, των προσπαθειών ορισμού της «απρόκλητης επίθεσης» και της δημιουργίας κώδικα «Προσβολών εναντίον της Ειρήνης και της Ασφαλείας της Ανθρωπότητας», η ΓΣ υιοθέτησε την απόφαση 489 (V) για τη συγκρότηση επιτροπής που να επεξεργασθεί το καταστατικό του Διεθνούς Ποινικού Δικαστηρίου. Ουσιαστικά, όμως, στη διάρκεια της δεκαετίας του 1960 ο ΟΗΕ καταπιάστηκε συστηματικά με το πρόβλημα της διεθνούς τρομοκρατίας και από το 1963 έχουν υπογραφεί διάφορες σχετικές Συμβάσεις για την αντιμετώπιση του.

Το 1972 η Γενική Συνέλευση του ΟΗΕ συγκρότησε ειδική 35μελή επιτροπή (Ad hoc) για να μελετήσει τις απόψεις των Κρατών-Μελών όσον αφορά τον τρόπο αντιμετώπισης του προβλήματος. Η Επιτροπή συναντήθηκε για πρώ-

τη φορά στο διάστημα Ιουλίου - Αυγούστου στην Έδρα του Οργανισμού στη Νέα Υόρκη χωρίς όμως να μπορέσει να καταλήξει σε συμφωνία σχετικά με το θέμα συστάσεων προς τη ΓΣ για την αντιμετώπιση του προβλήματος και έτσι περιορίστηκε στην υποβολή έκθεσης που περιείχε περίληψη μόνον της γενικής συζήτησης. Το 1976 η ΓΣ ζήτησε από την Επιτροπή να συνεχίσει το έργο που της ανέθεσε εκφράζοντας τη «βαθιά ανησυχία της για τις αυξανόμενες πράξεις διεθνούς τρομοκρατίας που θέτουν σε κίνδυνο ή αφαιρούν ζωές αθώων ανθρώπων ή διακυβεύουν θεμελιώδεις ελευθερίες». Επίσης, προέτρεψε τα κράτη ν' αναζητήσουν «δίκαιες και ειρηνικές λύσεις στα γενεσιουργά αίτια της διεθνούς τρομοκρατίας», υποστηρίζοντας όμως τη νομιμότητα των αγώνων για εθνική απελευθέρωση όλων των λαών υπό αποικιοκρατικό ή ρατσιστικό καθεστώς και άλλων μορφών ξένης κατοχής, και καταδίκασε τις καταπιεστικές και τρομοκρατικές πράξεις από τέτοια καθεστώτα.

Το 1977 η Επιτροπή συνήλθε ξανά και συμφώνησε πως υπήρχε μια γενική επιβεβαίωση του αναφαίρετου δικαιώματος για αυτοδιάθεση και ανεξαρτησία όλων των λαών υπό αποικιοκρατικό και ρατσιστικό καθεστώς και άλλων μορφών ξένης κυριαρχίας, αλλά και πάλι δεν μπόρεσε να καταλήξει σε συμφωνία σχετικά με την εισήγηση συστάσεων προς τη ΓΣ. Κατά τη διάρκεια της συζήτησης πολλοί έδωσαν ειδική έμφαση στη νομιμότητα των αγώνων εθνικών απελευθερωτικών κινήσεων, κάνοντας έτσι διαχωρισμό σε διάφορες κατηγορίες «τρομοκρατικών» πράξεων. Μερικοί υποστήριξαν την άποψη πως δεν πρέπει να υπάρξει εξαίρεση όσον αφορά την καταδίκη και πάταξη τρομοκρατικών πράξεων, ασχέτως αιτίων ή σκοπών. Άλλοι θεώρησαν ότι οι τρομοκρατικές μέθοδοι που χρησιμοποιούνται από ορισμένες κυβερνήσεις και κράτη πρέπει να συμπεριληφθούν στις κατηγορίες τρομοκρατικών ενεργειών. Για πρώτη φορά γίνεται αναφορά σε κρατική τρομοκρατία. Ορισμένοι τόνισαν την ανάγκη λήψεως μέτρων επί εθνικού επιπέδου και υπογράμμισαν την ευθύνη των Κρατών-Μελών του Οργανισμού στο να εξασφαλίζουν ομαλές συνθήκες λειτουργίας των διπλωματικών αποστολών και να αποτρέπουν τρομοκρατικές ενέργειες. Ειδικότερα επισήμαναν την ανάγκη λήψεως μέτρων εναντίον οργανώσεων ή ομάδων εντός του κράτους που υποθάλλουν ή ενθαρρύνουν τρομοκρατική δράση. Έχοντας αποτύχει στο να καταλήξει σε συμφωνία σχετικά με το θέμα των συστάσεων προς τη ΓΣ, εξαιτίας της διαφωνίας των μελών της, που αντιπροσώπευαν διαφορετικά πολιτικά και κοινωνικά συστήματα και συμφέροντα, η Επιτροπή διέκοψε τις εργασίες της και τις επανέλαβε το 1979.

Στο μεταξύ, στις 22 Νοεμβρίου 1977 η Έκτη Επιτροπή της ΓΣ (Νομική) συζήτησε την έκθεση της παραπάνω Επιτροπής. Μετά από την ανταλλαγή απόψεων διαφόρων αντιπροσωπειών, στις 9 Δεκεμβρίου η Νομική Επιτροπή με 89 ψήφους υπέρ, 9 εναντίον και 24 αποχές, υιοθέτησε σχέδιο απόφασης σύμφωνα με το οποίο η ΓΣ προτρέπει τα κράτη «να συνεχίσουν ν' αναζητούν δίκαιες και ειρηνικές λύσεις στις γενεσιουργές αιτίες που προκαλούν τέτοιες πράξεις βίας», ενώ παράλληλα υποστηρίζει τη «νομιμότητα των αγώνων για εθνική απελευθέρωση και καταδικάζει τη συνέχιση καταπιεστικών και τρομοκρατικών ενεργειών από αποικιοκρατικά, ρατσιστικά και ξένα καθεστώτα που αρνούνται στους λαούς το νόμιμο δικαίωμα για αυτοδιάθεση». Στη συζήτηση έλαβε μέρος σαν παρατηρητής ο αντιπρόσωπος της PLO και αναφέρθηκε στο πρόβλημα της κρατικής τρομοκρατίας.

Το 1979 η Γενική Γραμματεία του ΟΗΕ πραγματοποίησε ειδική έρευνα για το θέμα της διεθνούς τρομοκρατίας που υπέβαλε στην Ad hoc Επιτροπή. Χαρακτηριστικές είναι οι θέσεις ορισμένων κρατών μελών της Επιτροπής: Ο Έλληνας αντιπρόσωπος υποστήριξε ότι ο μόνος τρόπος εξάλειψης της τρομοκρατίας είναι η κατάλληλη εφαρμογή των διεθνών συνθηκών μέσω διεθνούς συνεργασίας και επισήμανε ότι η Ελλάδα ήδη θέσπισε ειδικούς νόμους για την πάταξη τρομοκρατικών πράξεων και προσχώρησε σε διάφορα διεθνή όργανα που στοχεύουν την καταπολέμηση της τρομοκρατίας. Ο Αμερικανός αντιπρόσωπος τόνισε την υφισταμένη διάβρωση που έχουν υποστεί θεμελιώδη ανθρώπινα δικαιώματα και είπε ότι η τρομοκρατία πρέπει να καταδικάζεται ασχέτως σκοπού και αιτίας. Ο Σοβιετικός Αντιπρόσωπος είπε ότι η κυριότερη αιτία της διεθνούς τρομοκρατίας είναι οι συνέπειες του καπιταλισμού, της νεο-αποικιοκρατίας, του ρατσισμού, της πολιτικής απρόκλητης επίθεσης και η ξένη κατοχή.

Στις 6 Απριλίου 1979, η Ad hoc Επιτροπή της ΓΣ υιοθέτησε την έκθεσή της η οποία και περιείχε ορισμένες συστάσεις προς τη ΓΣ για την αντιμετώπιση του προβλήματος όπως: - Να καταδικάσει ανεπιφύλακτα κάθε πράξη διεθνούς τρομοκρατίας που θέτει σε κίνδυνο ή αφαιρεί ανθρώπινες ζωές ή διακυβεύει θεμελιώδεις ελευθερίες, -Να λάβει υπόψη της τη μελέτη της Επιτροπής σχετικά με τα γενεσιουργά αίτια της τρομοκρατίας, -Να προτρέψει όλα τα κράτη να συμβάλουν, μονομερώς ή σε συνεργασία μεταξύ τους καθώς και με σχετικά όργανα του ΟΗΕ, στην προοδευτική εξάλειψη των γενεσιουργών αιτίων της διεθνούς τρομοκρατίας, -Να καλέσει όλα τα κράτη να εκπληρώσουν τις υποχρεώσεις τους σύμφωνα με το Διεθνές Δίκαιο, να απέχουν από την οργάνωση, παροχή βοήθειας ή συμμετοχή σε πράξεις πολιτικής αναταραχής ή σε τρομοκρατικές ενέργειες σε άλλη χώρα ή δίνοντας τη συγκατάθεσή τους στην οργάνωση εντός του εδάφους τους τέτοιων πράξεων που στρέφονται εναντίον άλλων κρατών, -Να απευθύνει έκκληση στα κράτη, που δεν έχουν προσχωρήσει στις υπάρχουσες διεθνείς συμβάσεις που σχετίζονται με διάφορες πλευρές του προβλήματος της διεθνούς τρομοκρατίας, να πράξουν τούτο, -Να καλέσει όλα τα κράτη να λάβουν όλα τα κατάλληλα μέτρα σε εθνικό επίπεδο με σκοπό τη σύντομη και ολοκληρωτική εξάλειψη του προβλήματος της διεθνούς τρομοκρατίας (εναρμόνιση της νομοθεσίας, πρόληψη προετοιμασίας τρομοκρατικών ενεργειών κ.λπ.), -Να συστήσει σε κατάλληλες ειδικευμένες οργανώσεις τη μελέτη προληπτικών κ.λπ. μέτρων, -Να προτρέψει όλα τα κράτη να συνεργασθούν μεταξύ τους, ιδιαίτερα μέσω ανταλλαγής πληροφοριών για την πρόληψη και καταπολέμηση της διεθνούς τρομοκρατίας και σύναψης ειδικών συμβάσεων ιδιαίτερα όσον αφορά την έκδοση ή ποινική δίωξη διεθνών τρομοκρατών.

Η Επιτροπή επίσης εισηγήθηκε όπως η ΓΣ και το ΣΑ δώσουν ιδιαίτερη προσοχή σε όλες τις καταστάσεις που μπορεί να προκαλέσουν τρομοκρατία (αποικιοκρατία, ρατσισμό, ξένη κατοχή, κ.λπ.). Το 1991 η ΓΣ σε απόφασή της καλεί όλα τα κράτη να συνεργασθούν για την εξάλειψη των γενεσιουργών αιτίων της τρομοκρατίας με έμφαση στην αποικιοκρατία, το ρατσισμό, την ξένη κατοχή, την παραβίαση των βασικών ανθρωπίνων δικαιωμάτων και ελευθεριών και εκφράζει την ανησυχία της για «τους επικίνδυνους δεσμούς μεταξύ τρομοκρατικών ομάδων, λαθρεμπόρων ναρκωτικών και των γκαγκστερικών ενόπλων ομάδων τους, που διαπράττουν κάθε είδους εγκλήματα, υπονομεύοντας έτσι τη συνταγματική τάξη των κρατών και παραβιάζοντας ανθρώπινα δικαιώματα».

Το 1994 η ΓΣ υιοθέτησε τη Διακήρυξη για Μέτρα για την Εξάλειψη της Διεθνούς Τρομοκρατίας και την επαναβεβαίωσε με την απόφαση 50/53 της 9ης Δεκεμβρίου 1995. Η απόφαση αυτή τονίζει τον κεντρικό ρόλο που διαδραματίζουν τα Ενωμένα Έθνη για την προαγωγή της διεθνούς συνεργασίας και κινητοποίησης για την αντιμετώπιση της τρομοκρατίας. Το Μάρτιο 1996 πραγματοποιήθηκε στην Αίγυπτο η Συνάντηση Κορυφής των Ειρηνοποιών με στόχο τη μελέτη μέτρων για την αντιμετώπιση της τρομοκρατίας στη Μέση Ανατολή. Η Συνάντηση υπογράμμισε την ανάγκη προαγωγής του συντονισμού των προσπαθειών για τον τερματισμό τρομοκρατικών πράξεων και διακοπής των οικονομικών πόρων των τρομοκρατικών ομάδων. Οπωσδήποτε είναι εύλογοι οι λόγοι για τους οποίους οργανώθηκε η Συνάντηση αυτή στη Μέση Ανατολή. Στην απόφασή της 1267 της 15ης Οκτωβρίου 1999, το ΣΑ καταδικάζει έντονα τη συνεχή χρησιμοποίηση του Αφγανικού εδάφους, ιδιαίτερα περιοχών που ελέγχονται από τους Ταλιμπάν, για την προστασία και εκπαίδευση τρομοκρατών και το σχεδιασμό τρομοκρατικών ενεργειών, και επαναβεβαιώνει την πεποίθησή του ότι η καταστολή της διεθνούς τρομοκρατίας είναι ουσιαστικής σημασίας για τη διατήρηση της διεθνούς ειρήνης και ασφαλείας.

Αξίζει να σημειωθεί ότι η απόφαση αναφέρεται ειδικά στον Οσάμα μπιν Λάντεν και στις τρομοκρατικές του δραστηριότητες, επιμένει όπως οι Ταλιμπάν συμμορφωθούν έγκαιρα με τις προγενέστερες αποφάσεις του, απαιτεί όπως οι ίδιοι παραδώσουν τον Λάντεν χωρίς άλλη χρονοτριβή στις αρμόδιες αρχές σε χώρα όπου έχει κατηγορηθεί και καλεί όλα τα κράτη να συνεργασθούν για την αντιμετώπιση του προβλήματος της διεθνούς τρομοκρατίας. Στην απόφασή της 1269 της 19ης Οκτωβρίου 1999, το ΣΑ αφού υπογραμμίζει την ανάγκη εντατικοποίησης του αγώνα εναντίον της τρομοκρατίας σε εθνικό επίπεδο και ενίσχυσης υπό την αιγίδα του ΟΗΕ αποτελεσματικής διεθνούς συνεργασίας με βάση τον Χάρτη του ΟΗΕ και τις αρχές του Διεθνούς Δικαίου, συμπεριλαμβανομένου του σεβασμού στο Διεθνές Ανθρωπιστικό Δίκαιο και τα ανθρώπινα δικαιώματα, ανεπιφύλακτα καταδικάζει όλες τις ενέργειες, μεθόδους και πρακτικές τρομοκρατίας ως εγκληματικές και αδικαιολόγητες ασχέτως κινήτρων, σε όλες τις εκφάνσεις οπουδήποτε και από οποιονδήποτε διαπράττονται, ιδιαίτερα εκείνες οι οποίες μπορεί να απειλήσουν τη διεθνή ειρήνη και ασφάλεια. Η απόφαση αυτή επίσης υπογραμμίζει το ζωτικό ρόλο των Ενωμένων Εθνών.

Η ΓΣ στη συνεδρίασή της στις 17 Δεκεμβρίου 1999 υπενθυμίζει τις πρόνοιες της Διακήρυξης της Βιέννης για τα Ανθρώπινα Δικαιώματα, εκφράζει τον τρόπο της για τις συνεχιζόμενες τρομοκρατικές πράξεις που στοχεύουν την παραβίαση των ανθρωπίνων δικαιωμάτων παρά τις εθνικές και διεθνείς προσπάθειες, επαναλαμβάνει την υποχρέωση των κρατών να προωθήσουν και σεβαστούν τα ανθρώπινα δικαιώματα, επαναβεβαιώνει ότι όλα τα μέτρα για την αντιμετώπιση της τρομοκρατίας πρέπει να συνάδουν αυστηρά με τις σχετικές διατάξεις του Διεθνούς Δικαίου συμπεριλαμβανομένων των διεθνών προτύπων ανθρωπίνων δικαιωμάτων, και καλεί όλα τα κράτη να λάβουν όλα τα απαραίτητα και αποτελεσματικά μέτρα σύμφωνα με τις σχετικές διατάξεις του Διεθνούς Δικαίου για να καταπολεμήσουν και εξαλείψουν την τρομοκρατία σε όλες τις μορφές της και εκφάνσεις, οπουδήποτε και από οποιονδήποτε διαπράττονται. Στη συνεδρίαση της ολομέλειας στις 12 Δεκεμβρίου 2000, η ΓΣ υιοθέτησε τη συνέχιση των διαπραγματεύσεων για μια ολοκληρωμένη σύμβαση για τη διεθνή τρομοκρατία

και επίσης υιοθέτησε 16 αποφάσεις της Νομικής Επιτροπής σχετικά με διάφορα ζητήματα τρομοκρατίας όπως τροποποιήσεις στο Χάρτη του Διοικητικού Δικαστηρίου του ΟΗΕ, θέματα εθνικότητας, ενίσχυση τρίτων κρατών που επηρεάζονται από κυρώσεις του ΟΗΕ, προστασία διπλωματών, προετοιμασία για την ίδρυση Διεθνούς Ποινικού Δικαστηρίου.

Στις 12 Φεβρουάριου 2001, πραγματοποιήθηκε συνεδρίαση της Επιτροπής της ΓΣ για την τρομοκρατία. Χαρακτηριστική είναι η στάση ορισμένων κρατών : Η ομάδα των κρατών της Ισλαμικής Διάσκεψης ζήτησε σαφή ορισμό της τρομοκρατίας ώστε αυτή να διαφοροποιείται από τους νόμιμους αγώνες λαών υπό ξένη κατοχή και εθνική απελευθέρωση καθώς οι αγώνες αυτοί αναγνωρίζονται από τις σχετικές διατάξεις του ΟΗΕ. Το Ιράκ καταδίκασε όλες τις μορφές τρομοκρατίας ιδιαίτερα της κρατικής που τις θεωρεί χειρότερες. Η Ομάδα των Κρατών του Ρίο και της Λίμα καταδίκασε ανεπιφύλακτα κάθε μορφή τρομοκρατίας και ζήτησε την ενίσχυση των μέτρων εναντίον της ιδιαίτερα στα πλαίσια της διεθνούς νομιμότητας. Η Ρωσία επίσης καταδίκασε ανεπιφύλακτα την τρομοκρατία, η οποία, όπως τόνισε, αποτελεί μια επικίνδυνη πρόκληση στη διεθνή ειρήνη και ασφάλεια και στην στρατηγική σταθερότητα, και είπε ότι απαιτείται ένα ευρύ νομικό πλαίσιο για τη συνεργασία μεταξύ των κρατών. Η ΕΕ καταδίκασε ανεπιφύλακτα την τρομοκρατία, η οποία, όπως είπε, αποτελεί σοβαρή απειλή για τη δημοκρατία και το κράτος δικαίου, σε όλες τις μορφές της, ασχέτως κινήτρων ή προέλευσης. Όμως, επισήμανε την ανάγκη σεβασμού των ανθρωπίνων δικαιωμάτων και ελευθεριών.

Επίσης, στη συνεδρίαση της Επιτροπής της 23 Φεβρουάριου 2001, σχετικά με το σχέδιο σύμβασης για τη διεθνή τρομοκρατία, ορισμένες αντιπροσωπείες τόνισαν ότι ο ορισμός της τρομοκρατίας στη σύμβαση πρέπει σαφώς να διαφοροποιεί την τρομοκρατία από το νόμιμο αγώνα για αυτοδιάθεση και ανεξαρτησία όλων των λαών υπό ξένη κατοχή.

Στο νομικό τομέα ο ΟΗΕ και οι Ειδικές Οργανώσεις του όπως η Διεθνής Οργάνωση Πολιτικής Αεροπορίας (ICAO), η Διεθνής Οργάνωση Ναυτιλίας IMO) και η Διεθνής Οργάνωση Ατομικής Ενέργειας (IAEA), έχουν αναπτύξει ένα δίκτυο διεθνών συμφωνιών εναντίον της τρομοκρατίας όπως: - τη Σύμβαση για Προσβολές και Ορισμένες Άλλες Πράξεις σε Αεροσκάφη (Τόκιο, 1963), - τη Σύμβαση για την Καταστολή Παράνομης Κατάληψης Αεροσκάφους (Χάγη, 1970), τη Σύμβαση για την Καταστολή Παράνομων Πράξεων εναντίον της Ασφάλειας της Πολιτικής Αεροπορίας (Μόντρεαλ, 1971), - τη Σύμβαση για την Αποτροπή και Τιμωρία Εγκλημάτων εναντίον Διεθνώς Προστατευόμενων Ατόμων, Συμπεριλαμβανομένων Διπλωματικών Υπαλλήλων (Νέα Υόρκη, 1973), τη Σύμβαση για τη Φυσική Προστασία Πυρηνικού Υλικού (Βιέννη, 1980), το Πρωτόκολλο για την Καταστολή Παράνομων Πράξεων Βίας σε Αεροδρόμια που Εξυπηρετούν τη Διεθνή Πολιτική Αεροπορία (Μόντρεαλ, 1988), τη Σύμβαση για την Καταστολή Παράνομων Πράξεων εναντίον της Ασφάλειας της Ναυσιπλοΐας (Ρώμη, 1988), το Πρωτόκολλο για την Καταστολή παράνομων Πράξεων εναντίον Σταθερών Βάσεων στην Υφαλοκρηπίδα (Ρώμη, 1988), τη Σύμβαση για τη Σηματοδότηση Πλαστικών Εκρηκτικών με Σκοπό την Ανίχνευση (Μόντρεαλ, 1991).

Η Γενική Συνέλευση έχει συνάψει 4 Συμβάσεις: τη Σύμβαση εναντίον της Κράτησης Ομήρων (έως το 2000, 94 κράτη την επικύρωσαν), τη Σύμβαση για την

Ασφάλεια του Προσωπικού των Ενωμένων Εθνών (το ίδιο), τη Σύμβαση για την καταστολή Τρομοκρατικών Βομβιστικών Ενεργειών (έως το Δεκέμβριο 2000,17 κράτη την επικύρωσαν), τη Σύμβαση για την Καταστολή της Χρηματοδότησης Τρομοκρατίας. Μεταξύ άλλων υποχρεώνει τράπεζες να θεσπίσουν μέτρα για τον εντοπισμό υπόπτων ατόμων.

Η ανωτέρω σύντομη αναφορά στο θέμα της διεθνούς τρομοκρατίας και των προσπαθειών της διεθνούς κοινότητας στα πλαίσια του ΟΗΕ, αναδεικνύει εύλογα τις εγγενείς και επίκτητες, θεσμικές, πρακτικές κ.ά. δυσκολίες που αποτελούν τροχοπέδη στη συλλογική αντιμετώπιση του προβλήματος, αλλά ειδικότερα την απουσία πολιτικής βούλησης ορισμένων, ιδιαίτερα ισχυρών κρατών, στο να στέρξουν στη θέσπιση και εφαρμογή αποτελεσματικών μέτρων για την εκρίζωση ή θεραπεία των γενεσιουργών αιτίων του προβλήματος, που αποτελεί πραγματική μάστιγα.

Παρακολουθήσαμε την πορεία στα πλαίσια της ΓΣ και άλλων οργάνων του ΟΗΕ για την θέσπιση μέτρων και διαπιστώσαμε πόσο δύσκολο είναι να επιτευχθεί συμφωνία. Αν μας εκπλήττει που διαπιστώνουμε την ίδια ή μεγαλύτερη δυστοκία σε μικρές ομάδες, κοινωνίες ή κράτη, δεν θα πρέπει να μας εκπλήττει - μάλλον το αντίθετο θα ανέμενε κανείς - το γεγονός ότι σε έναν Οργανισμό με 193 Κράτη-Μέλη, με διαφορετικά πολιτικά, κοινωνικά και θρησκευτικά συστήματα και συμφέροντα, υπάρχει τέτοια διχογνωμία και τέτοια αργοπορία στην επίτευξη συμφωνίας. Οπωσδήποτε, είναι θέμα πολιτικής βούλησης και γιατί αυτή απουσιάζει είναι ιστορικά γνωστό όχι μόνον στο θέμα της τρομοκρατίας, αλλά και σε άλλα ζωτικά θέματα.

Προσέξαμε και εντυπωσιασθήκαμε ίσως από την άψογη φραστικά και συναρπαστική θεωρητική διατύπωση διακηρύξεων και αποφάσεων, που όμως, όπως και στην περίπτωση της Κύπρου, της Μέσης Ανατολής κ.α. παραμένουν νεκρό γράμμα. Αυτή είναι μια ακόμη πτυχή της τραγωδίας της σύγχρονης διεθνούς κοινωνίας. Η σε θεωρητικό πλαίσιο ικανοποίηση, και, μετά, το μεγάλο κενό της εφαρμογής, το τραγικό ερωτηματικό της αντίφασης, της αντινομίας. Μήπως λοιπόν έπρεπε να συμβεί κάτι συγκλονιστικά τραγικό για να ταρακουνήσει συθέμελα τα κράτη και τον ΟΗΕ και να ξεσηκώσει κάποιες συμβιβασμένες, εφησυχασμένες, ρευστές, ναρκωμένες ή αποχαυνωμένες συνειδήσεις; Ή μήπως να τις αποπροσανατολίσει και τις στρέψει σε άλλες κατευθύνσεις, εκεί όπου κάποιοι καιροσκόποι, έμποροι των ανθρώπινων οραμάτων, στυγνοί, ανάλγητοι και ασυνείδητοι τυχοδιώκτες επιδιώκουν στο σύγχρονο «σαφάρι» ανθρώπων και συμφερόντων; Μήπως η τραγική 11 Σεπτεμβρίου 2001 ήταν μια απλή συγκυρία, ένα εύλογα αναμενόμενο γεγονός που αντικατοπτρίζει την ανθρώπινη παρακμή και αποτελεί μια φυσική συνέπειά της ή μήπως κάτι άλλο στο πλαίσιο της νοοτροπίας της Παλαιάς Διαθήκης; Ή μήπως ισχύει η παραβολή του παντοδύναμου αετού, που καθώς πετούσε αμέριμνος και υπερήφανος ξαφνικά ένωσε έναν πόνο και αφού κάθισε σε κάποιο βράχο, ανακάλυψε ότι είχε τραυματισθεί από ένα βέλος, αλλά ένα βέλος που είχε κατασκευασθεί από ένα στέλεχος της φτερούγας του!

Νομίζω ότι το θέμα αυτό, το τόσο καίριο και δραματικό, θα ήταν προτιμότερο να αποτελέσει αντικείμενο στοχαστικής άσκησης σαν πρόκληση για όλους

μας. Και ο καθένας ας καταλήξει στα δικά του συμπεράσματα και ας διεξαχθεί διάλογος αν τούτο βοηθήσει περισσότερο στον εποικοδομητικό προβληματισμό μας. Μήπως, λοιπόν, η 11 Σεπτεμβρίου υπήρξε μια τραγική επινόηση παθολογικού, παρανοϊκού ανθρώπινου εγκέφαλου τύπου Λάντεν; Μήπως ο ίδιος υπήρξε ο μεγαλύτερος προβοκάτορας των αιώνων ή μήπως ήταν μια σατανική επινόηση στρεβλών ανθρώπινων συνειδήσεων, που με αυτό τον τρόπο θα ποινικοποιούσαν τη διεθνή κοινότητα και θα επέβαλαν το δικό τους «Μεγάλο Αδελφό» σαν άλλοθι των εγκληματικών τους σχεδίων εναντίον της ανθρωπότητας; Μήπως, η απουσία «αντίπαλου δέους» μετά την κατάρρευση του «υπαρκτού Σοσιαλισμού», άφησε ένα μεγάλο κενό εξουσίας και κερδοσκοπίας και τούτο έπρεπε να συμπληρωθεί με άλλα μέσα; Και η τρομοκρατία της Χαμάς κ.ά;

Οι αρχαίοι Λατίνοι πολύ σοφά ρωτούσαν μετά από κάθε έγκλημα: “QUID PRODEST?” Ποιόν εξυπηρετεί; Αυτό το δραματικό ερώτημα ίσως μείνει αναπάντητο, αλλά αυτό δεν εμποδίζει κάποιους προσεκτικούς παρατηρητές και αναλυτές να καταλήγουν σε χρήσιμα συμπεράσματα. Πάντως, έτσι κι αλλιώς η βάρβαρη τρομοκρατική ενέργεια εναντίον των ΗΠΑ, σηματοδότησε μια αναπάντεχη, απρόβλεπτη και ριζοσπαστική αλλαγή στις διεθνείς σχέσεις. Ολόκληρος ο δημοκρατικός κόσμος συγκλονίστηκε αναλογιζόμενος-ίσως για πρώτη φορά- πόσο ευάλωτη είναι η ανθρωπότητα στην αυτοκαταστροφή. Ο ΟΗΕ αντέδρασε άμεσα. Το ΣΑ στην απόφασή του 1368 της 12ης Σεπτεμβρίου 2001 καταδικάζει ανεπιφύλακτα και εντονότατα τη φοβερή τρομοκρατική ενέργεια εναντίον των ΗΠΑ, εκφράζει τη βαθύτατη συμπάθεια και τα συλλυπητήρια του προς τα θύματα, τους συγγενείς και το λαό και την κυβέρνηση των ΗΠΑ, αναγνωρίζει το φυσικό δικαίωμα ατομικής ή συλλογικής αυτοάμυνας σύμφωνα με το Χάρτη του ΟΗΕ, καλεί όλα τα κράτη να συνεργασθούν επείγοντως για να φέρουν ενώπιον της δικαιοσύνης τους δράστες, οργανωτές και υποστηρικτές αυτών των τρομοκρατικών ενεργειών και τονίζει ότι εκείνοι που είναι υπεύθυνοι για την προσφορά βοήθειας, ενίσχυσης ή υπόθαλψης των δραστών, οργανωτών ή υποστηρικτών αυτών των πράξεων θα λογοδοτήσουν, καλεί τη διεθνή κοινότητα να αναδιπλασιάσει τις προσπάθειές της για την πρόληψη και καταστολή τρομοκρατικών ενεργειών συμπεριλαμβανομένης αυξημένης συνεργασίας και πλήρους εφαρμογής των σχετικών διεθνών αντιτρομοκρατικών συμβάσεων και των αποφάσεων του ΣΑ ιδιαίτερα την 1269 της 18ης Οκτωβρίου 1999, εκφράζει την ετοιμότητά του να λάβει όλα τα αναγκαία αντίμετρα στην τρομοκρατική επίθεση της 11^{ης} Σεπτεμβρίου 2001, και να καταπολεμήσει όλες τις μορφές τρομοκρατίας σύμφωνα με τις ευθύνες του στα πλαίσια του Χάρτη του ΟΗΕ. Και τώρα στη Γάζα;

Στις 28 Σεπτεμβρίου 2001 το ΣΑ με την απόφασή του 1373 επαναβεβαιώνει την ανεπιφύλακτη καταδίκη της τρομοκρατικής επίθεσης εναντίον των ΗΠΑ, επαναβεβαιώνει ότι τέτοιες ενέργειες αποτελούν απειλή εναντίον της διεθνούς ειρήνης και ασφαλείας, εκφράζει τη βαθιά ανησυχία για την αύξηση της τρομοκρατίας σε ορισμένες περιοχές του πλανήτη, καλεί όλα τα κράτη να συνεργασθούν για την εφαρμογή των σχετικών συμβάσεων, επαναβεβαιώνει προγενέστερες αποφάσεις του σχετικά με το καθήκον των κρατών να απόσχουν από την οργάνωση, συνεργία, ενίσχυση ή συμμετοχή σε τρομοκρατικές ενέργειες σε άλλη χώρα κ.λπ., καλεί τα κράτη να αποτρέπουν τη χρηματοδότηση τρομοκρατικών ενεργειών, να ποινικοποιούν τέτοιες πράξεις όπως χρηματοδότηση, ενίσχυση, σχεδιασμό, οργάνωση, προστασία τρομοκρατικών ενεργειών κ.λπ., καλεί τα κρά-

τη να λάβουν μέτρα ελέγχου στη μεθόριο, να συνεργασθούν για την ανταλλαγή πληροφοριών, επικύρωση των διεθνών οργάνων, τον έλεγχο προσφύγων, επισημαίνει τη στενή σχέση μεταξύ τρομοκρατών, εμπόρων όπλων και ναρκωτικών, ξεπλύματος χρήματος, παράνομης διακίνησης πυρηνικών, βιολογικών χημικών και άλλων θανατηφόρων όπλων ή υλικού, αποφασίζει τη συγκρότηση Επιτροπής του ΣΑ για την επόπτευση της εφαρμογής της απόφασης.

Στις 8 Οκτωβρίου 2001 ο ΓΓ σε δήλωσή του υπογραμμίζει την ανάγκη σταθερών προσπαθειών και ευρείας στρατηγικής που να ενώνει όλα τα έθνη για να αντιμετωπίσουν τη νέα αυτή μάστιγα χρησιμοποιώντας πολιτικά, νομικά, διπλωματικά και οικονομικά μέσα. Δηλώνει επίσης ότι ο Αφγανικός λαός που δεν μπορεί να θεωρηθεί υπεύθυνος για τις πράξεις των Ταλιμπάν βρίσκεται σε απελπιστική ανάγκη βοήθειας και ότι ο ΟΗΕ προσφέρει ανθρωπιστική βοήθεια και προσθέτει ότι είναι ζωτικής σημασίας η διεθνής κοινότητα να ενθαρρύνει πολιτική διευθέτηση του προβλήματος και ότι ο ΟΗΕ ενεργά δραστηριοποιείται για τη δημιουργία πλήρως αντιπροσωπευτικής πολυεθνικής και ευρείας βάσεως κυβέρνησης στο Αφγανιστάν.

Όμως, όπως προ-είπαμε, έχουμε και στο παρελθόν θαυμάσει την άρτια και ικανοποιητική θεωρητική προσέγγιση των διεθνών προβλημάτων. Για μερικά χρόνια μετά τον Α΄ ΠΠ στα πλαίσια της ΚΤΕ οι ισχυροί διαχειριστές των διεθνών ζητημάτων βαυκαλίζονταν και ηδονίζονταν στη θεωρητική αντιμετώπιση πολλών δεινών, αλλά χωρίς, δυστυχώς, την ουσιαστική, μόνιμη και αποτελεσματική επίλυσή τους. Και απέτυχε και διαλύθηκε. Μετά, για έξι περίπου δεκαετίες, στα πλαίσια του ΟΗΕ, εκατοντάδες χιλιάδες τόνοι χαρτιού έχουν αναλωθεί και εκατοντάδες ειδικοί κ.ά. έχουν απασχοληθεί για τη σύνταξη σημαντικών κειμένων για την αντιμετώπιση των σύγχρονων δεινών που ταλανίζουν την ανθρωπότητα. Και οπωσδήποτε θα ήταν άδικο αν υποτιμούσε κάποιος την αξία τους σαν θεσμική προσπάθεια και με θετικά πρακτικά αποτελέσματα σε ορισμένες περιπτώσεις. Όμως, το ζητούμενο είναι άλλο και γι' αυτό το ζητούμενο - μη το λησμονούμε - θυσιάστηκαν περίπου 80 εκατομμύρια άνθρωποι στο Β΄ ΠΠ και εξακολουθούν να θυσιάζονται σε πολλές περιοχές του κόσμου και ιδιαίτερα «Στρατιώτες της Ειρήνης» του ΟΗΕ (περίπου 3000 Κυανόκρανοι έχουν θυσιάσθει στην εκπλήρωση του καθήκοντος-Και τραγική ειρωνεία, τον Αύγουστο 2023 Τουρκοκύπριοι επιτέθηκαν στην Ειρηνευτική Δύναμη του ΟΗΕ στην Κύπρο, και, δυστυχώς, η αντίδραση υπήρξε πολύ χλιαρή. Κάποιοι το συγκάλυψαν!). Και τώρα στη Γάζα 88 υπάλληλοι του ΟΗΕ θυσίασαν τη ζωή τους για να προσφέρουν ανθρωπιστική βοήθεια σε χώρα όχι τη δική τους! Και το ζητούμενο είναι η επιτέλους εφαρμογή του Καταστατικού Χάρτη του ΟΗΕ και της Οικουμενικής Διακήρυξης του για τα Δικαιώματα του Ανθρώπου.

Έχει αγανακτήσει πλέον η ανθρωπότητα με την υποκρισία, τον κυνισμό, την αναλγησία, την αδιαφορία, την εκμετάλλευση, την απανθρωπιά. Και φοβάμαι ότι η ανθρωπότητα έχει μεταβληθεί από κάποιους ισχυρούς, οικονομικά και στρατιωτικά, σε ένα απέραντο ΑΝΘΩΠΟΡΥΧΕΙΟ όπου οι άνθρωποι εξορύσσονται ως προϊόντα. Το δε έμβλημα των ισχυρών, οικονομικά και στρατιωτικά, όχι όμως ηθικά, είναι (ας μου επιτραπεί η συνθηματολογία) τα 5 Α : αθεϊσμός, αθέμιτος ανταγωνισμός, αλαζονεία, αδιαφορία, απληστία. Η ανθρωπότητα έχει εισέλθει (το δόκιμο είναι έχει παγιδευτεί) σε ένα φαύλο κύκλο τραγικών συγκρούσεων

σκοπιμοτήτων εξουσίας με όποια μορφή αυτή εμφανίζεται ή με προσωπεία που διαδέχονται το ένα το άλλο για παραπλάνηση και αποπροσανατολισμό. Στην περίπτωση της τρομοκρατίας η ανθρωπότητα έχει παγιδευτεί σε ένα φαύλο κύκλο συγκρούσεων σαν αυτοσκοπό, που προκαλούνται από σκοτεινά κυκλώματα θρησκευτικού ή πολιτικού φανατισμού, ή εξουσιομανίας και κερδομανίας με πρωταγωνιστές άτομα ή ομάδες παθολογικής υφής.

Επίσης, η διεθνής κοινωνία έχει παγιδευτεί και εθισθεί με τα ΜΜΕ κ.ά. σε ένα φαύλο κύκλο βίας και συγγνού ανταγωνισμού όπου «πρέπει» απαραίτητα οι άνθρωποι να διχάζονται σε αντίπαλα στρατόπεδα ώστε να υπάρχουν οι «νικητές» και οι «ηττημένοι», οι «κερδισμένοι» και οι «χαμένοι». Το αποτέλεσμα βέβαια είναι ότι τελικά είναι όλοι ηττημένοι και χαμένοι. Οποσδήποτε η τρομοκρατία, η κάθε μορφή τρομοκρατίας εναντίον αθώων είναι καταδικαστέα. Όμως, πρέπει να ορισθεί η τρομοκρατία και να θεραπευθούν οι γενεσιουργές αιτίες της. Η ιστορία σήμερα μετά την 11 Σεπτεμβρίου 2001, από πλευράς της Δύσης, θυμίζει την αναβίωση συμμαχιών συλλογικής ασφαλείας τύπου Ιεράς Συμμαχίας και από πλευράς Ισλάμ την αναβίωση «ιερών πολέμων». Εκείνοι που είναι έξω από το παιχνίδι και από κάθε παιχνίδι πολεμικό, επίσημα, είναι οι «Βαρόνοι της Κοκαΐνης» και οι κάθε είδους «Βαρόνοι» του υπόκοσμου που έχουν κατορθώσει να εξαγοράζουν σχεδόν την όποια εξουσία και να συνεχίζουν ανενόχλητοι και ασύδοτοι το αποτρόπαιο παιχνίδι τους. Συγκλονίστηκε η παγκόσμια κοινή γνώμη, ιδιαίτερα οι πολύ κοινωνικά ευαίσθητοι-προς τιμήν τους- συμπατριώτες μας, για τις φυλετικές κ.λπ. ανισότητες στο Αφγανιστάν, όπου άνδρες έδερναν τις γυναίκες τους σαν να ήταν τετράποδα, ή στη Νιγηρία όπου το υπανάπτυκτο κράτος επρόκειτο να τιμωρήσει με λιθοβολισμό μια νέα γυναίκα που τόλμησε να «βιασθεί» ή να κάνει έρωτα και να αποκτήσει ένα παιδί. Επίσης στη Νότια Αφρική όπου λόγω δεισδαιμονίας, άγνοιας ή παραπλάνησης, άνδρες με aids, επιδιώκουν με κάθε τρόπο να συνευρεθούν με παρθένες για να θεραπευθούν, οπότεν μεταδίδουν την ασθένεια σε χιλιάδες αθώα θύματα.

Όμως, είδαμε να ξεσηκώνεται η διεθνής κοινή γνώμη για τόσες άλλες ανθρωπογενείς τραγωδίες από πυρηνικές δοκιμές; Ο εξαίρετος τ.ΓΓ του ΟΗΕ Χαβιέρ Περέζ ντε Κουέγιαρ, αναφερόμενος στους πυρηνικούς εξοπλισμούς, τόλμησε να ρωτήσει: «Με ποιο δικαίωμα κάποιες Δυνάμεις αποφασίζουν για το μέλλον της ανθρωπότητας; Επίσης από χημικά και βιολογικά όπλα, από ξένη κατοχή, από ρατσισμό, από την καταστροφή του περιβάλλοντος, από τις εγκληματικές δραστηριότητες κυκλωμάτων εμπορίας ναρκωτικών, σωματεμπορίας, εμπορίας μελών σώματος, αμοραλισμού και, τέλος, τρομοκρατικών ενεργειών; Ή μήπως είδατε ουσιαστική αντίδραση (εκτός από την Ελλαδούλα) για τους παράλογους βομβαρδισμούς εναντίον της Γιουγκοσλαβίας- απουσία του ΟΗΕ- τις απειλές και τις παραβιάσεις του Χάρτη του ΟΗΕ και του Διεθνούς Δικαίου από την Τουρκία κ.λπ. Γιατί τόσες δεκαετίες οι ισχυροί αλλά και οι άλλοι δεν φιλοτιμήθηκαν να επιλύσουν τις γενεσιουργές αιτίες της τρομοκρατίας ώστε η κοινή γνώμη να μην έχει την εντύπωση ότι η τρομοκρατία αποτελεί ένα ακόμη άλλοθι για την ποινικοποίηση, όπως προαναφέραμε, της παγκόσμιας ζωής ώστε να επιβληθεί το αντικοινωνικό, κρυπτο-φασιστικό καθεστώς του «Μεγάλου Αδελφού» σε όλη του την «αίγλη»; Μήπως κάποια συστήματα δεν μπορούν να επιβιώσουν δίχως «βαρβάρους»; Η τρομοκρατία αποτελεί ένα νέο είδος πολέμου που έχει περάσει από τα χαρακώματα στις πόλεις, ενός πολέμου εφιαλτικού, κρυφού, ύπουλου, απροσδό-

κητου, ακήρυκτου, ολοκληρωτικού με δικούς του κανόνες, με δικά του «ηθικά ερείσματα» με δική του πολιτική και στρατηγική, με δικό του πολύμορφο προσώπείο. Και το σπουδαιότερο: δεν μπορεί να αντιμετωπισθεί όταν οι «τρομοκράτες» είναι άτομα που είναι έτοιμα να θυσιασθούν για τα πιστεύω τους, ορθά ή όχι. Καμιά δύναμη δεν μπορεί να τους σταματήσει.

Η τρομοκρατία δεν αντιμετωπίζεται με τρομοκρατία. Μόνον όσοι θέλουν να μεταμορφώσουν την ανθρώπινη κοινωνία σε απέραντα γκέτο ή στρατόπεδα και να χωρίσουν τις κοινωνίες σε φύλακες και άλλους ώστε να τους ελέγχουν και εκμεταλλεύονται, δε στέργουν στην αντιμετώπιση των γενεσιουργών αιτίων που είναι κύρια: η άγνοια, ο θρησκευτικός, ιδεολογικός ή πολιτικός φανατισμός, η πείνα, η φτώχεια, η κοινωνική αδικία (κοινωνικός αποκλεισμός), η εκμετάλλευση, η ξένη κατοχή, η αποικιοκρατία, ο ιμπεριαλισμός κ.λπ. Προφανώς, (η υπόθεση που κάνω είναι εντελώς προσωπική και αυθαίρετη, από τις λίγες γνώσεις βιολογίας που έχω, αλλά τη διακινδυνεύω) η ισορροπία των χημικών ουσιών που βρίσκονται στον ανθρώπινο εγκέφαλο και ρυθμίζουν τη λειτουργία του, έχουν αλλοιωθεί από το συνεχή βομβαρδισμό του με αρνητικούς ερεθισμούς βίας, φόβου κ.λπ. με αποτέλεσμα να έχει ανατραπεί με τις γνωστές πλέον δραματικές ή τραγικές επιπτώσεις. Προφανώς, οι ουσίες του φόβου, ανταγωνισμού, φθόνου, μίσους κ.λπ., έχουν επικρατήσει, κυριαρχούν απόλυτα σε ορισμένους εγκέφαλους ισχυρών ώστε τελικά οι συνειδήσεις τους να έχουν στρεβλωθεί, πορωθεί, πετρώσει.

Μετά τη σύντομη αυτή αναφορά, όλοι οπωσδήποτε αναμένουμε το «δια ταύτα». Η απάντηση και λύση βρίσκεται, όπως προ-είπα, σε μια μόνο λέξη: ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΒΟΥΛΗΣΗ! Όπως στη χώρα μας, καθώς και σε άλλες, υπάρχουν πολλά και σοβαρά εσωτερικά και διεθνή προβλήματα, η επίλυση των οποίων αποτελεί συνάρτηση υπεύθυνης, άξιας και αποτελεσματικής διοίκησης, με σταθερή και ξεκάθαρη βούληση, το ίδιο ισχύει και για τον ΟΗΕ τον οποίον απαρτίζουν κράτη (193 σήμερα). Εκείνο λοιπόν που χρειάζεται είναι η θεσμική, ηθική, πολιτική, διοικητική και οικονομική ενίσχυση του Οργανισμού ώστε να μπορεί να επιλύει τα καίρια προβλήματα που ταλανίζουν την ανθρωπότητα. Δυστυχώς όμως οι ισχυροί διαχειριστές κ.ά. των διεθνών υποθέσεων δε θέλουν, δεν έχουν την πολιτική βούληση να θεραπεύσουν τις γενεσιουργές αιτίες γιατί είτε είναι παράνθρωποι και διαθέτουν συνείδηση «Ντόλως» ή είναι συνειδητοί αμοραλιστές και τυχοδιώκτες. Γιατί πώς είναι δυνατόν να μεταφέρονται, με αερογέφυρες κ.ά. μέσα, από τη μια άκρη του κόσμου στην άλλη, σε λίγες ημέρες, χιλιάδες τανκς, αεροπλάνα, κανόνια κ.λπ. είδη πολεμικού, ανθρωποκτόνου υλικού, και δεν είναι δυνατόν με τα ίδια μέσα να μεταφέρονται είδη πρώτης ανάγκης και φαρμακευτικό υλικό για την αντιμετώπιση της πείνας και ασθενειών, αλλά και τεχνογνωσία και τεχνικός εξοπλισμός για την ανάπτυξη χωρών; Απλά είναι θέμα, όπως προ-είπαμε, πολιτικής βούλησης. Το γιατί απουσιάζει είναι πλέον γνωστό. Μήπως θα πρέπει να θυμηθούμε την ιστορία του καμπούρη; Μήπως το γεγονός ότι συνεχίζεται η πολεμική τραγωδία στην Ουκρανία με περίπου 300, 000 ανθρώπινα θύματα, πέραν των άλλων τραγικών συνεπειών, αλλά ορισμένες χώρες έχουν εισπράξει πολλά δισεκατομμύρια από την πώληση οπλικών συστημάτων, δίνει κάποια απάντηση; Και στη Γάζα;

Έως ότου λοιπόν τα Κράτη-Μέλη του Οργανισμού, οι κυβερνήσεις, αλλά και οι λαοί τους, συνειδητοποιήσουν τη δραματική κατάσταση του πλανήτη Γη,

και στέρξουν να αντιμετωπίσουν τα προβλήματα που υπάρχουν, η αισιοδοξία θα αποτελεί το προνόμιο κάποιων ισχυρών ή εκείνων που εξαρτώνται από τους ισχυρούς και οι οποίοι τη χρησιμοποιούν σαν άλλοθι της αβουλίας τους να πράξουν ότι είναι σωστό ή για αποπροσανατολισμό. Όμως, όσον αφορά τον ΟΗΕ, πρέπει να θυμόμαστε αυτό που είπε πολύ εύστοχα ο τ. ΓΓ του Οργανισμού Μπούτρος Μπούτρος-Γκάλι: «Ο ΟΗΕ έχει σαν σκοπό να υπηρετεί τα Κράτη-Μέλη του. Όμως, σε καμιά περίπτωση δεν τα υποκαθιστά». Τη δεκαετία του 40 τα Ενωμένα τότε δημοκρατικά Έθνη κατόρθωσαν με τεράστιες θυσίες σε ανθρωπίνες ζωές κ.λπ. να σώσουν την ανθρωπότητα από τη μάλιστα του φασισμού. Σήμερα 193 Ενωμένα-διαιρεμένα Έθνη δεν μπορούν να αντιμετωπίσουν πολύ πιο εύκολα προβλήματα; Από τότε που σπούδασα Διεθνείς Σχέσεις στις ΗΠΑ και στην Ευρώπη, αλλά και μετά, δηλαδή περίπου 40 χρόνια, 23 από τα οποία υπηρετώντας στον ΟΗΕ, παρακολούθησα από κοντά πολλά σοβαρά προβλήματα όπως αυτό της τρομοκρατίας, το Κυπριακό, το Μεσανατολικό, το περιβάλλον, τα ανθρώπινα δικαιώματα, τα ναρκωτικά, την εγκληματικότητα κ.ά. και κάθε φορά με εντυπωσίαζαν οι «καλές προθέσεις», η αισιοδοξία και οι υποσχέσεις κάποιων ισχυρών παραγόντων.

Όμως, έχετε δει καμιά πρόοδο όλες αυτές τις δεκαετίες σε κάποιον από τους παραπάνω τομείς, εκτός από την «πρόοδο» όσον αφορά το τζιρο κάποιων κερδοσκοπικών κυκλωμάτων; Περίπου 80 ευνοϊκές αποφάσεις έχει υιοθετήσει ο ΟΗΕ για το Κυπριακό και έχουν περάσει 50 ολόκληρα χρόνια. Τι έγινε; Οι αποφάσεις αυτές ξεθώριασαν από το χρόνο, την υποκρισία, την αδιαφορία και τον κυνισμό των ισχυρών; Επίσης, π.χ. οι παραβιάσεις του εθνικού εναέριου και θαλάσσιου χώρου της Ελλάδας από τουρκικά μαχητικά αεροσκάφη και πλοία καθώς και οι παράνομες ενέργειες της Τουρκίας στην Κυπριακή ΑΟΖ και οι συνεχείς απειλές εναντίον της εδαφικής ακεραιότητας Ελλάδας και Κύπρου, δεν αποτελούν τρομοκρατικές ενέργειες; Φοβάμαι ότι ισχύει η φράση κάποιου ηγέτη που είπε «ο δρόμος προς την κόλαση είναι στρωμένος με καλές προθέσεις». Να προσθέσουμε και με ελπίδες και υποσχέσεις; Όσον αφορά την ταλαίπωρη Πατρίδα μας, καυχιόμαστε ότι η Ελλάδα διαθέτει ένα σπουδαίο κεφάλαιο: πνεύμα, ανθρωπίνη ευφυΐα. Τι έγινε; Μετανάστευσε ή παγιδεύτηκε σε αναξιοκρατικούς μαιάνδρους κομματικών κ.λπ. διαπλοκών και σκοπιμοτήτων καθώς και σε ασκήσεις υποκοουλτούρας τύπου εκπομπών «Μεγάλου Αδερφού» κ.ά.;

Συνεπώς ας μην τρέφουμε ψευδαισθήσεις ιδιαίτερα για τα εθνικά αλλά και για άλλα προβλήματα. Και ας τολμήσουμε να πούμε κάποιες αλήθειες όσο πικρές κι αν είναι μήπως και προλάβουμε το χειρότερο. Και η πρώτιστη αλήθεια είναι ότι αν δεν απαλλαγούμε, εσωτερικά και διεθνώς, από τα σύνδρομα της αλαζονείας, του ατομικισμού, της εγωπάθειας, της απληστίας και του κοινωνικού αποκλεισμού, καθώς και του αθέμιτου ανταγωνισμού, του φανατισμού, του διχασμού, και της αναξιοκρατίας, και δεν τολμήσουμε μια ανθρωπιστική, δημοκρατική, οικουμενική υπέρβαση ώστε οι ωραίες και πανανθρώπινες αρχές του Χάρτη του ΟΗΕ και της Οικουμενικής Διακήρυξης για τα Δικαιώματα του Ανθρώπου, που εξάλλου είναι εμπνευσμένες από το ζωογόνο και ζωοφόρο οικουμενικό Ελληνικό πνεύμα, να γίνουν πράξη για ολόκληρο τον κόσμο, η 11 Σεπτεμβρίου θα είναι απλά η τραγική αρχή της παγκόσμιας τραγωδίας που έχει ήδη δρομολογηθεί και που με μαθηματική ακρίβεια οδηγεί στην καταστροφή και αυτοκαταστροφή του πολιτισμένου, δημοκρατικού κόσμου ή ίσως και ολόκληρου του πλανήτη. Κι αν τελικά ο

πλανήτης Γη καταστραφεί, δεν θα φταίει η τρύπα του όζοντος, αλλά η «τρύπα» στην ανθρώπινη συνείδηση, ιδιαίτερα των ισχυρών. Μια είναι η επιλογή: αγωνιστική, ρεαλιστική αισιοδοξία, ενότητα και αντίσταση.

Π.Ι.Καραφωτιάς